

Havi gazdasági és költségvetési gyorstájékoztató (2016. május)

A magyar gazdaság fejlődése az első negyedévben **jelentősen lelassult**. Az iparban mindössze 0,3%-os volumennövekedés volt, az építőiparban mintegy 20%-os visszaesés – ezen belül a lakásépítés is több mint 10%-kal csökkent -, s a kiskereskedelmi forgalom 4,7%-os bővülése is 1 százalékponttal alacsonyabb a tavalyi éves átlagnál. Végeredményben az **I. negyedévi GDP-dinamika feltehetőleg 1,7% környékén**, de az sem kizárt, hogy ez alatt volt. Az év során azonban a mezőgazdasági GDP a tavalyi zuhanás után emelkedhet, az építőipari visszaesés mértéke a sokféle intézkedés hatására csökkenhet, az ipari konjunktúra javulhat. Hatévnvi visszaesés után bővíthet a pénzügyi GDP is. Ezért a **GKI 2016. és 2017. évi GDP-előrejelzése egyelőre változatlan: 2,3 illetve 2,5%**, de az előbbi esetében egyértelműen lefelé irányuló kockázatok mellett. A GKI prognózisa **megegyezik az IMF-ével**. Az **Európai Bizottság és az OECD optimistább**, idén mindkettő 2,5%-os, jövőre 2,8 illetve 3%-os növekedést valószínűsít. A 2016. évi **magyar konvergencia-program** 2016-ra ugyancsak 2,5%-os növekedést vár, 2017-re pedig 3,1%-osat.

Összefoglaló adatok, 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
GDP (előző év = 100)	103,7	102,9	102,3	102,5
Beruházás (előző év =100)	111,2	101,9	95	103
Fogyasztás (előző év =100)	101,5	102,6	103	102,8
Folyó fizetési mérleg egyenlege (milliárd €)	2,1	4,8	5,7	6,2
Folyó fizetési és tökemérleg/GDP (százalék)	5,8	8,7	6,4	7,4

Forrás: KSH, MNB. 2016-2017: **GKI**

Az **EU egészét jellemző konjunktúraindex** - háromhavi csökkenés után – **áprilisban pozitívan korrigált**. Az iparban és az építőiparban stagnálás, a kereskedelemben és a szolgáltató szférában emelkedés volt. A fogyasztói várakozások hibahatáron belül javultak.

Magyarországon áprilisban **az üzleti várakozások romlottak, a fogyasztóiak kissé javultak**, de ez utóbbiak így sem érték el a februári szintet. A januári, igen magas színhez képest minden ágazat és a fogyasztók gazdasági bizalma is csökkent.

Az **ipari termelés** márciusban – éves összevetésben - 4,6%-kal, az előző hónaphoz képest 1,1%-kal esett. Így az első negyedévben mindössze 0,3%-os a bővülés, az előző hónaphoz viszonyított termelés pedig immár öt hónapja csökken. Az ágazat bizalmi indexe áprilisban ugyan nem csökkent jelentősen, de így is 20 havi mélypontra került. Mindazonáltal az év hátralévő részében élénkülés valószínű.

Az **építőipari** termelés – az EU-források finanszírozta beruházási projektek hiánya miatt - az első két hónapban kifejezetten zuhant. Emellett az első negyedévben folytatódott a **lakásépítés** „vesszőfutása”: az átadott lakások száma éves alapon 10%-kal csökkent. Az

építőipar szerződésállománya február végén 40%-kal maradt el az egy évvel ezelőtől. Kedvező viszont, hogy az első negyedévben **a lakásokra kiadott építési engedélyek** és az egyszerű bejelentések **száma** az egy évvel korábbihoz képest **megduplázódott**. Az építőipar bizalmi indexe áprilisban érezhetően csökkent, ezzel a márciusi javulás semmivé lett. Az ágazat egyelőre várakozó állásponton van, a szép remények (az EU-projektek beindulása illetve a „csok-hatás”) valóra válása azonban legfeljebb arra lehet elegendő, hogy az idei teljesítménycsökkenés szerényebb mértékű (5% körüli) legyen.

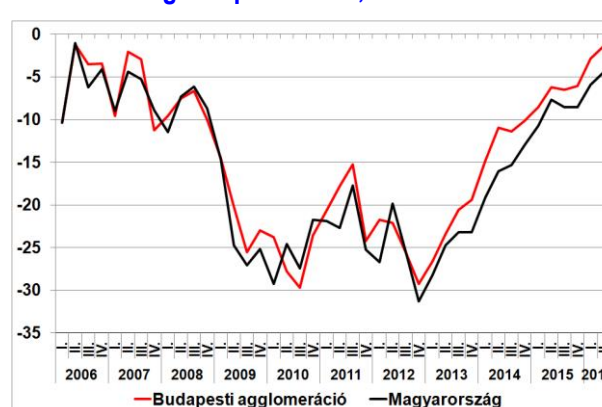
Reálfolyamatok, 2015-2017 (volumen, előző év azonos időszaka = 100)

	2015	2016 I-III. hó	2016	2017
Ipari termelés	107,5	100,3	105,5	106
Építőipari termelés	103,0	80,4*	95	105
Export	107,9	105,7*	106	107
Import	107,0	108,7*	105,5	107
Kiskereskedelmi forgalom	105,6	104,7	103	103

Forrás: KSH, 2016-2017: **GKI**, */ I-II. hó.

A **kiskereskedelmi** forgalom idén is tempósan bővül: a februári 6,5% után márciusban 5,5%-kal. Az első negyedévben az élelmiszeren kívüli cikkek és az üzemanyagok forgalmának élénkülése jelentette a húzóerőt. A kereskedelmi **bizalmi index** – a márciusi csökkenés után – áprilisban emelkedett. Az év egészében az év elejeinél kissé lassabb bővülési ütem várható.

Fővárosi és a magyarországi MGYOSZ-GKI ingatlanpiaci index, 2006-2016

Forrás: **GKI** felmérései

A **szolgáltató szféra bizalmi indexe** harmadik hónapja csökken. Mindez öthavi mélyponthoz vezetett. A **turizmus szektor** idén is lendületesen fejlődik: az első két hónapban a kereskedelmi szálláshelyek forgalma 9,6, a vendéglátásé 13,5%-kal bővült. 2016 egészében is dinamikus fejlődés várható. Az iroda és a raktárpiacon az első negyedévben tovább nőtt a kihasználtság. Az ingatlanszektorban tovább erősödött a derűlátás, a **GKI-MGYOSZ ingatlanpiaci index** áprilisi értéke már-már a válság előtti időket idézi. A lakás-, a telek- és az

irodapiacra is javultak a kilátások, igaz, az üzlethelyiségpiacra romlottak. A lakásárak alakulására vonatkozó várakozások mérséklődtek, a következő egy évben 3-4% közötti emelkedés várható, erős területi szóródás mellett. Hatévnnyi visszaesés után idén bővíthet a **pénzügyi GDP** is. Az **új hitelek** már 2015-ben bővültek, ez a folyamat 2016-2017-ben is folytatódni fog.

A **munkanélküliségi ráta** az idei első negyedévben 6%-ra mérséklődött, ami 1,8 százalékponttal kisebb az egy évvel korábbinál. A foglalkoztatottak száma az első két hónapban 3,4%-kal bővült. Különösen gyorsan nőtt a létszám a szállítás, raktározás, az infó-kommunikáció és a szociális ellátás területén. (Bár ez utóbbinak főként átszervezési okai vannak.) A **foglalkoztatási hajlandóság** az iparban erősödött, az építőiparban határozottan, a szolgáltató és kereskedelmi cégeknél ennél kevésbé romlott, ugyanakkor enyhült a lakosság munkanélküliségétől való félelme.

Munkaerő-piaci folyamatok, 2015-2017

	2015	2016 I-II. hó	2016	2017
Munkanélküliségi ráta (év végén)	6,2	6,0*	5,9	5,7
Bruttó kereset (versenyszféra)**	103,9	105,2	105	105
Bruttó kereset (közfizetés)**	105,1	107,8	103,5	104
Reálkereset **	104,3	106,8	105,2	104,2

Forrás: KSH, 2016-2017: **GKI**

*/ Január-március, **/ Előző év azonos időszaka = 100,

A **fogyasztói árak** 2016 első négy hónapjában 0,3%-kal emelkedtek, **áprilisban 0,8%-os emelkedés volt márciushoz képest**. Áprilisban az egy évvel korábbihoz képest főleg az élvezeti és tartós fogyasztási cikkek drágultak, az üzemanyagok ára viszont több mint 10%-kal csökkent (bár márciushoz képest több mint 4%-kal emelkedett). Összességében idén 0,8, jövőre 2% körüli infláció várható.

A **bruttó keresetek** az első két hónapban 5,9%-kal bővültek, ezen belül a versenyszférában 5,2%-kal. A **reálkeresetek idén várhatóan 5,2, jövőre 4,2%-kal nőnek**. A **reáljövedelem** idén 3,2, jövőre 2,8% körüli ütemben bővíthet, s feltehetőleg ezt fogja követni a **fogyasztás** is.

A hazai **beruházások** erősen ki vannak téve az EU-források beérkezésének. Ezek átmeneti visszaesése miatt idén 5% körüli csökkenés következhet be. 2017-ben az ismét emelkedő EU-támogatások 3%-os növekedést generálhatnak. Az üzleti beruházásokban továbbra sem várható élénkülés, mindenekeztül a kiszámíthatatlan gazdaságpolitika miatt.

Kamat- és árfolyamkörnyezet, 2015-2017 (időszak végén)

	2015	2016. IV. hó	2016	2017
MNB alapkamat	1,35	1,05	0,90	0,90
FED alapkamat	0,50	0,50	0,70	1
ECB alapkamat	0,05	0,0	0,0	0,0
Euró/forint árfolyam*	309,9	312,3	315	320

Forrás: MNB, 2016-2017: **GKI**. */ Időszaki átlag.

A laza monetáris kondíciók fenntartására az amerikai jegybank, a **Fed** vezetése egyre több érvet hoz fel, az

Egyesült Királyságban tartandó népszavazástól a nem elég erőteljes amerikai gazdasági teljesítményig. Így idén legfeljebb két további **kamatemelés** várható. Az **EKB** áprilisban – korábbi közlésének megfelelően - nem változtatott irányadó kamatán. A már bejelentett laza, növekedés-támogató monetáris politikai intézkedések legalább 2017 márciusáig hatályban maradnak.

Egyensúlyi folyamatok, 2015-2017

	2015	2016. I-IV. hó	2016	2017
Fogyasztói árindex	99,9	100,3	100,8	102
1 éves referencia-hozam (százalék)*	0,93	0,88	1	2
Áruforgalmi egyenleg (milliárd euró)	8,1	2,5**	9	9,7
Államháztartási hiány (pénzforgalmi, önkormányzatok nélkül, milliárd forint)	1218,6	144,9	1100	800

Forrás: KSH, MNB, NGM, 2016-2017: **GKI**. */ Időszak végén, **/ 2016 I-III. hó.

Ezt a támogató környezetet kihasználva az **MNB** március után áprilisban is mérsékelte az **irányadó kamatlábat** (1,05%-ra). A **GKI** várakozása szerint még egy kamatsökkentés valószínű, így az alapkamat a következő időszakban 1% alá, feltehetőleg **0,9%-ra csökkenhet**. A nemzetközi pénzügyi környezet kissé kedvezőbbé válásával párhuzamosan az egyéves magyar állampapír **referenciahozama** áprilisban 5 havi mélypontra csökkent, kissé meredekebbé váló hozamgörbe mellett.

Fontosabb adóbevételek, 2016 (milliárd forint)

Bevételek	Előirányzat	2016. III. hó		GKI prognózisa
		Tény	Előirányzat százalékában	
Központi költségvetés	10185	2389	23,5	10700
Áfa	3352	715	21,3	3200
Jövedéki adó	952	199	20,9	1000
Szja	1658	431	26,0	1900

Forrás: NGM, **GKI**

Az államháztartási hiány 2016 első négy hónapjában igen **kedvezően** alakult, de a költségvetési folyamatok a szakértők és a törvényhozás számára továbbra is nagyrészt követhetetlenek. A 2016. évi **konvergencia-program** szerint a 2016. évi államháztartási bevételek várhatóan a GDP 2,3%-ával, a kiadások a GDP 2,2%-ával fogják meghaladni az előirányzottat. Ezek nagyobb arányú eltérést jelentenek, mint a tervezett 2%-os államháztartási hiány, miközben érdemben nem befolyásolják (0,1 százalékponttal csökkentik) azt. A magyar kormány az EDP-jelentésben március végén 762 milliárdról 1063 milliárd forintra **emelte** idei **pénzforgalmi szemléletű** hiányát, feltehetőleg elsősorban az EU-tól érkező támogatások jelentős idei megelőlegezési szükséglete következtében. (A 2016. évi költségvetés módosításáról szóló törvényjavaslat azonban ezzel nem számol.) A változás nem érinti az EU által figyelt, 2%-os eredménysszemléletű hiányt, a GDP-arányos államadósság viszont a növekvő pénzforgalmi hiány miatt csak minimálisan javulhat. A 2017-re előirányzott deficit korábban ígértnél 0,7 százalékponttal magasabb, 2,4%-os aránya, valamint az MNB alapítványai körüli botrányok **aligha javítják a nemzetközi hitelminősítő szervezetek véleményét**, vagyis nem hozzák közelebb Magyarország befektetői kategóriába való átsorolását.